Entomol. Croat. 2026, Vol. 25. Num 1: 67–69
Pregledni rad / Review article
Zaprimljeno/Received 31.8.2026. Prihvaćeno/Accepted 4.9.2026. Objavljeno/ Published 28.10.2026.
doi: https://doi.org/10.17971/ec.25.1.8

Pedeset godina Hrvatskog entomološkog društva (1974.–2024.): osvrt na djelovanje i doprinos razvoju entomologije u Hrvatskoj

Fifty Years of the Croatian Entomological Society (1974–2024): A Review of Its Activities and Contribution to the Development of Entomology in Croatia

Božena Barić[1*], Ivana Vrućina[2]

[1]Umirovljenik, Bogdanovačka 40, Vukovar / Vida Došena 44, Zagreb, Hrvatska
[2]Odjel za biologiju, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Cara Hadrijana 8/A, 31000 Osijek, Hrvatska

Autor za korespondenciju/Corresponding author: baricbozena4@gmail.com (B. Barić)

Sažetak

Hrvatsko entomološko društvo (HED), osnovano 1974. godine, tijekom pet desetljeća djelovanja postalo je središnje mjesto okupljanja hrvatskih entomologa, stručnjaka, studenata i ljubitelja kukaca te važan čimbenik razvoja entomologije u Hrvatskoj. Društvo je svojim djelovanjem poticalo znanstvena i stručna istraživanja, razmjenu znanja, međunarodnu suradnju, organizaciju znanstvenih skupova, popularizaciju entomologije i zaštitu biološke raznolikosti. Poseban doprinos razvoju entomologije ostvarilo je izdavačkom djelatnošću, osobito pokretanjem časopisa *Entomologia Croatica* 1995. godine, kao i organizacijom brojnih entomoloških skupova i simpozija. Kroz povijest Društvo su vodili brojni istaknuti hrvatski entomolozi, čiji je znanstveni i stručni rad značajno pridonio razvoju različitih područja entomologije. Kontinuitet djelovanja, predanost članova i uključivanje novih generacija istraživača potvrđuju važnu ulogu Hrvatskog entomološkog društva u očuvanju i unapređenju entomološke znanosti i zaštiti biološke raznolikosti u Hrvatskoj.

Ključne riječi: entomologija, Hrvatska, 50 godina

Abstract

The Croatian Entomological Society (HED), founded in 1974, has over five decades of activity become a central gathering place for Croatian entomologists, professionals, students, and insect enthusiasts, as well as an important contributor to the development of entomology in Croatia. Through its activities, the Society has promoted scientific and professional research, knowledge exchange, international cooperation, the organization of scientific meetings, and the popularization of entomology and biodiversity conservation. A particularly significant contribution to the development of entomology has been made through its publishing activities, especially the launch of the journal *Entomologia Croatica* in 1995, as well as through the organization of numerous entomological meetings and symposia. Throughout its history, the Society has been led by numerous distinguished Croatian entomologists whose scientific and professional work has significantly contributed to the development of various fields of entomology. The continuity of its activities, the dedication of its members, and the involvement of new generations of researchers confirm the important role of the Croatian Entomological Society in preserving and advancing entomological science and biodiversity conservation in Croatia.

Keywords: entomology, Croatia, 50 years

Hrvatsko entomološko društvo (HED) pravni je slijednik Entomološke sekcije Hrvatskog prirodoslovnog društva, koja je kasnije djelovala u sastavu Hrvatske biološke centrale, utemeljene 3. veljače 1909. godine u Zagrebu. Do 1974. godine hrvatski su entomolozi djelovali u okviru Sekcije Republike Hrvatske Jugoslavenskog entomološkog društva, kojim je predsjedao Željko Kovačević. Od 29. srpnja 1974. godine započinje djelovanje pod nazivom Hrvatsko entomološko društvo. Posebne zasluge za osnivanje Društva pripadaju Lei Schmidt, istaknutoj hrvatskoj entomologinji i jednoj od najuglednijih europskih stručnjakinja svojega vremena. Ona je predložila osnivanje samostalnog društva te njegov zaštitni znak – stilizirani prikaz leptira hrvatske golupke

(*Macroglossum croaticum* Esper). Na njezin prijedlog, uz potporu članova tadašnje Sekcije za Hrvatsku, Društvo je službeno započelo s radom 29. srpnja 1974. godine sa sjedištem u Zavodu za poljoprivrednu zoologiju Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu (Britvec, 1995; Milošević, 1995a). Od osnutka pa sve do 2017. godine sjedište Društva nalazilo se u Zagrebu. Te je godine premješteno u Osijek na Fakultet agrobiotehničkih znanosti a potom na Odjel za biologiju, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, gdje se nalazi i danas (Hrvatsko entomološko društvo, 2026). Tijekom pet desetljeća postojanja Društvo je okupljalo znanstvenike, stručnjake, studente i brojne zaljubljenike u kukce te je predstavljalo središnje mjesto hrvatske entomološke zajednice, koja danas broji oko 70 članova. Jedna od najvažnijih zadaća Društva bila je promicanje entomoloških istraživanja, razmjena znanstvenih i stručnih spoznaja te povezivanje hrvatskih entomologa s kolegama iz inozemstva. Društvo je organiziralo stručne i znanstvene skupove, predavanja, radionice i terenska istraživanja te sudjelovalo u popularizaciji prirodoslovlja i zaštite biološke raznolikosti. Značajan doprinos međunarodnoj i nacionalnoj znanstvenoj prepoznatljivosti Društva predstavlja izdavačka djelatnost. Časopis *Entomologia Croatica* pokrenut je 1995. godine, a njegov prvi glavni urednik bio je akademik Zdravko Lorković (1900.–1998.). Časopis je tijekom godina postao važna platforma za objavu rezultata entomoloških istraživanja u Hrvatskoj a i šire. U okviru stručnog i znanstvenog djelovanja Društva organiziran je niz značajnih skupova. Prvi entomološki kolokvij i savjetovanje pod nazivom *Entomofauna Hrvatske *89.* održan je 1989. godine, dok je drugi entomološki kolokvij i savjetovanje (*Entomofauna Hrvatske *92.*) održan 1992. Godine (Milošević, 1995b). Nakon toga, djelovanje Društva intenzivira se kroz entomološke simpozije unutar Hrvatskog biološkog kongresa. Tako je 2009. godine u sklopu 10. Hrvatskog biološkog kongresa održan 1. simpozij Hrvatskog entomološkog društva u Osijeku, 2012. godine u sklopu 11. kongresa 2. Simpozij u Šibeniku, 2015. godine u sklopu 12. Hrvatskog biološkog kongresa 3. simpozij u Svetom Martinu na Muri te u sklopu 13. Hrvatskog biološkog kongresa, 4. Simpozij Hrvatskog entomološkog društva u Poreču. Od 2015. godine simpoziji HED-a razvijaju se u samostalne znanstvene skupove, pa je 5. simpozij Hrvatskog entomološkog društva održan u Osijeku kao neovisni skup. Šesti simpozij održan je 2025. godine također u Osijeku, kao međunarodni znanstveni skup i pod pokroviteljstvom *Royal Entomological Society* (United Kingdom), a sve u organizaciji Hrvatskog entomološkog društva (Hrvatsko entomološko društvo, 2026).

Tijekom pedeset godina Društvo su vodili brojni istaknuti hrvatski entomolozi, čiji je rad ostavio trajan trag u razvoju hrvatske entomologije.

Prof. dr. sc. Lea Schmidt (predsjednica od 1974.–1982.), rođena 10. siječnja 1921. u Varaždinu, a umrla 15. travnja 1982. u Zagrebu. Bila je jedna od pokretačica osnivanja Društva i autorica njegova zaštitnog znaka. Bavila se determinacijom kukaca te izradom determinacijskih ključeva za redove i porodice kukaca, a svojim je znanstvenim radom stekla ugled i izvan granica Hrvatske (Durbešić, 2012).

Prof. dr. sc. Ivan Spajić (predsjednik od 1983.–1988.), rođen u Vinkovcima 29. svibnja 1919., a umro 22. ožujka 1987. u Zagrebu. Diplomirani inženjer šumarstva, djelovao je na području šumarske entomologije i zaštite šuma. Njegova su istraživanja bila posebno usmjerena na potkornjake (Scolytidae), gospodarski značajnu skupinu šumskih štetnika (Durbešić, 2012).

Bogomir Milošević, dipl. ing. agr. (predsjednik od 1988.–1996.), rođen u Zagrebu 20. rujna 1926., a umro u Zagrebu 28. siječnja 2015. godine. Dao je značajan doprinos fitosanitarnoj struci, međunarodnoj suradnji Društva i njegovoj modernizaciji. Posebno se istaknuo u povezivanju hrvatskih entomologa s inozemnim stručnim društvima (Durbešić, 2012.).

Prof. dr. sc. Milan Maceljski (predsjednik od 1997.–2000.) rođen u Zagrebu 27. prosinca 1925., a umro 24. lipnja 2007. također u Zagrebu. Bio je jedan od najutjecajnijih hrvatskih entomologa i fitomedicinara. Osnivač je studija zaštite bilja na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te mentor brojnim generacijama stručnjaka i znanstvenika (Durbešić, 2012.).

Dr. sc. Miroslav Harapin (predsjednik 2001.–2004.), rođen 22. rujna 1929., u Letovčanima Novodvorskim, a umro u Zagrebu 17. veljače 2022. godine. Istaknuo se radom na području šumarske entomologije i biološkog suzbijanja štetnika. Njegova istraživanja pridonijela su razvoju metoda praćenja i suzbijanja smrekovih potkornjaka (Agbaba i sur., 2022).

Od 2005. godine Društvo su vodili Božena Barić (2005.–2014.), Enrih Merdić (2015.–2020.), Ankica Sarajlić (2021.–2024.) i Goran Vignjević (od 2025. godine). Budući da je riječ o aktivnim članovima hrvatske

entomološke zajednice, cjelovitu ocjenu njihova doprinosa prepustit ćemo budućim kroničarima Društva (Hrvatsko entomološko društvo, 2026).

U cilju modernizacije i poboljšanja komunikacije s članovima i širom javnošću, Društvo je 2021. godine pokrenulo novu službenu mrežnu stranicu (https://entomolosko-drustvo.hr/), dok je 2025. godine uspostavljena i službena Facebook stranica, čime je dodatno unaprijeđena vidljivost i dostupnost informacija o radu Društva. Najveća vrijednost Hrvatskog entomološkog društva nije samo u njegovoj bogatoj povijesti nego i u kontinuitetu djelovanja. Kao neprofitna organizacija Društvo je tijekom svih pedeset godina opstajalo zahvaljujući predanom radu svojih članova, njihovom entuzijazmu i ljubavi prema entomologiji, prirodi i zaštiti okoliša. Okupljalo je ne samo profesionalne istraživače nego i amatere, kolekcionare, promatrače prirode i sve one koji su svojim radom doprinosili poznavanju hrvatske entomofaune. Pedeset godina djelovanja Hrvatskog entomološkog društva svjedoči o njegovoj važnoj ulozi u razvoju entomologije u Hrvatskoj. Očuvanje te tradicije, uključivanje novih generacija istraživača i prilagodba suvremenim izazovima predstavljaju temelj za daljnji uspješan rad Društva. U godini obilježavanja ove značajne obljetnice može se zaključiti da je Hrvatsko entomološko društvo postalo nezaobilazna sastavnica hrvatske znanstvene i stručne zajednice te da njegov doprinos daleko nadilazi okvire same entomologije.

Literatura – *References*

Agbaba, S.N., Pernek, M. & Barić, B. 2022. In memoriam: Dr. sc. Miroslav Harapin (22. 9. 1929. – 17. 2. 2022.). *Entomologia Croatica*, 21: 45–48.

Britvec, B. 1995. Entomologija u Hrvatskoj – pregled događaja. *Entomologia Croatica*, 1: 49–58.

Durbešić, P. 2012. HRVATSKA ENTOMOFAUNA iz sadašnjosti pogled unatrag i planovi za budućnost. *Entomologia Croatica*, 16, suppl. 1: 5–88.

Hrvatsko entomološko društvo. 2026. *Povijest Hrvatskog entomološkog društva*. Dostupno na: https://entomolosko-drustvo.hr/o-nama/povijest/ [Pristupljeno: 15. kolovoza 2026.].

Hrvatsko entomološko društvo. 2026. Simpozij. Dostupno na: https://entomolosko-drustvo.hr/simpozij [Pristupljeno: 15. kolovoza 2026.].

Milošević, B. 1995a. Dvadeset godina hrvatskog entomološkog društva. *Entomologia Croatica*, 1: 59–61.

Milošević, B. 1995b. Drugi entomološki kolokvij „Entomofauna Hrvatske 1992" i savjetovanje „Entomologija u Republici Hrvatskoj". *Entomologia Croatica*, 1: 66–68.